

MAKEDONSKI SLOVANI PO PADCU SAMUELOVE DRŽAVE

Po propadu Samuelove države je bil uveden bizantinski sistem v obliki **tem**. (Ozemlje nekdanje samuelove države je bilo razdeljeno na 3 teme). **Vasilij II** je dal Makedoniji nekatere ugodnosti (cerkvene).

Po smrti Vasilija II dobi Bizanc nove teritorialne enote, podobne **fevdom - promije**. Stanje v Makedoniji pa se je zelo poslabšalo. Prevladoval je vpliv **uradniškega plemstva** z njimi pa **pobiranje davkov**. Pride do **promiarnega sistema (fevdalni sistem v Bizancu)** – uvedejo se davki, ki jih **promiarji (fevdalci)** dajejo v zakup. Podeželsko prebivalstvo je moralo pristati na te davke.

V Makedoniji se je utrdila **bizantinska oblika fevdalizma**. Razvito je bilo **denarno gospodarstvo**. Kmetom so v času prehodov bizantinske vojske preko makedonskih ozemelj bile naložene težke dolžnosti.

V 2. pol. 11. stol – uvede se sistem davka na vasi – vas, ki ima 30 ognjišč mora plačati davek in dati naturalne dajatve (poljedelstvo je bilo dobro razvito). Se pa te dajatve kasneje še bistveno povečajo. **1071** pride do poraza Bizanca proti **seldžuškim Turkom**, ki osvojijo Anatolijo, kjer ustanovijo sultanat Rum. **S tem se težišče bizantinske države premakne na Balkan – na prostor Makedonije**. Hud udarec za Bizanc pa povzroči še vdor **Normanov**, ki **1072** zasedejo bizantinsko postojanko Bari v Italiji. S tem se prekine poglavitna trgovska pot **Via Ignatia** (preko Makedonije do Konstantinopla). **1084** pridejo Normani čez morje ter plenijo po Makedoniji. Normani se tako vgnezdijo na področje Albanije, a jih Bizantinci kasneje premagajo. S tem, ko Bizanc konec 11. stol. izgubi veliko ozemlja v Aziji, postanejo teme na Balkanu edina podlaga za dohodke v državi. To pa je privedlo do ostrih sporov med prebivalstvom.

Vsi ti dogodki so povzročili **spremembo davčnega sistema. 3 tipi davkov:**

- 1) **OSNOVNI DAVKI** (davek na 30 ognjišč, na zemljarino in pašo, na drobnico in čebele),
- 2) **DODATNI DAVKI** (delovne in naturalne dajatve, tlaka, davek na kruh, ribe, mline ter dolžnost javljati se na gradnje utrdb).
- 3) **CERKVENI DAVKI** (desetina, davek na poroko, denarni davki)

Ohridska patriarhija je postala nadškofija, a je imela lastno avtonomijo ter bila neposredno podložena cesarju in ne carigrajskemu patriarhu. Davke so porabljali za gradnjo in okraševanje cerkva. Zaradi vseh opisanih težav (Turki, Normani, davki,...) se je prebivalstvo uprlo.

1072 – pride do upora Makedoncev pod vodstvom **Djordja Vojteha**, ki mu na pomoč pride sin dukljanskega kralja Mihajla – **Bodin**. Uporniki so osvojili Povardarsko Makedonijo ter imenovali Bodina za bolgarskega cesarja, a je bil upor kmalu zadušen. Makedonski Slovani so se s tem uporom skušali osvoboditi bizantinskega gospostva, a brez uspeha.

Kulturna vloga cerkve

Samostani – nastali pod bizantinsko kulturno tradicijo. Nastanek prvih slovanskih (makedonskih) besedil v bogoslužne namene. V drugi fazi književnosti pa pride do pogrčenja ohridske cerkve, ne spodbuja se več slovanska književnost, saj patriarh postane Grk. Zapusti se veliko spisov, pomembnih za makedonsko kulturo. **Ohridske cerkve postanejo model, kako graditi bizantinske cerkve – cerkev Sv. Sofije** (pomembne freske) in sv. **Nauma**.